

latte

vlt

LÖRDAG 26 APRIL

Göran Persson:

"Jag har alltid
velat bo vid sjön" 10

08 **HÄLSA.** Valkar runt midjan och en växande kalaskula beror ofta på stress. Då gäller det att ta itu med sin vardag och lära sig koppla av.

16 **MAT.** En drink före brasan, kanske. Barchefen på restaurang Gondolen ger drinktips och kökschefen fixar till tre läckra snittar.

20 **VINKLAT.** På onsdag fyller kungen 62 år. Han påstås må bra. Men hur mår monarkin? Bra, tydligen. Bara 13 procent vill ersätta monarkin med republik.

Göran Persson saknar makten

Nu berättar han om sitt nya liv, sin ledarstil och kärleken

Göran Persson är lika hemtam i maktens korridorer som i skog och mark. Uppdragen som statsminister fyllde så gott som hela hans tid i tio år. Nu lever han ett helt annat liv. Han stiger upp i ottan för att njuta av sjöfåglarnas tjatter.

Göran Perssons tid är lagom fylld. Han är en flitigt anlita talare och konsult, han sitter i en klimatkommission och han har sina åkrar, sin skog och sina djur.

Första gången jag möter förre statsministern står han och underhåller ett gäng miljöintresserade företagare på Talarforum i Stockholm i svart kostym, proper vit skjorta och blanka skor.

Han rör sig bekvämt i talarstolen. Ser på de förväntansfulla ansiktena framför sig och vet när han ska trycka på, när han ska göra en paus, när han ska överraska och hur han ska underhålla.

Efter föredraget vill alla komma fram och ta i hand. De försöker sitta nära honom när de åter lunch. Han behandlas fortfarande som en kung.

Göran Persson har alltid varit arbetsam. Redan som liten plockade han tomglas så att han fick smeknamnet Pavan. Han var också tidningsbud och sål-

de jultidningar för att dryga ut fickpengarna. Framför allt har han alltid haft en okuvlig ambition att ta sig fram. Ändå beskriver han sig själv som lat.

- Vad ska jag säga? Jag är nog en hårt arbetande, lat person. Jag skriver långa måste-göra listor för att få någonting gjort.

Vi ses igen fyra dagar senare, men då vid ett par urgamla ekar i närheten av Torp.

Det är backigt och kurvigt i den här delen av Sörmland, fotografen och jag har åkt länge på en smal liten grusväg för att komma till ingemansland en bit från Malmköping. Utanför bilrutan pulserar fågellivet. Vi är lite tidiga och osäkra över mötesplatsen. Göran Persson dyker plötsligt upp från oväntat håll i en blå dieselvolvo, smårutig skjorta, lediga blå mjukisbyxor, och brun mockajacka. Inget säkerhetspådrag som det ser ut.

-Visst är det vackert här. Nu befinner du dig i den natur jag älskar. Jag har alltid velat bo vid sjön Båven mitt i Sörmland, säger han spontant och pekar ut mot vattnet.

Han är pratsam och glad, har lätt till leenden.

- Klart och bra kräftvatten det här, tranorna har också hittat tillbaka.

Det är på en typisk mjölkgård Göran och hans fru Anitra byggt sitt nya hem. Torp ligger med långa stränder mot Båven och Göljön. Barndomens Vingåker där Göran Perssons far byggde familjens egna hem för dryga femtio år sedan är heller inte långt borta.

- Jag är den förste i min släkt som flyttade ut från trakten. Jag lämnade Vingåker för världen, och nu är jag tillbaka igen, nästan i alla fall. Det tar inte mer än 40 minuter att ta sig dit.

Dagen känns frisk och lugn så här långt borta från asfalten. Framför oss dyker ett svanpar efter föda. Jag frågar hur han mår efter helgens slit med stolpar.

-Jag har förfärligt ont i händerna efter spettet, säger han och visar upp två skrovliga handflator.

Han berättar gärna om sitt intresse för djur och natur. Men jag vill veta mer om privatpersonen Göran Persson. Hur ger man en rättvis bild av en person som blivit så hyllad och kritiserad. Vem är han egentligen.

Själv tycker han bilden folk haft av honom varit ensidig och negativ. ➡

Om Göran Persson

Namn: Göran Persson

Ålder: 62 år
Tre gånger gift: 1978–1995 med Gunnel Claesson, 1995–2003 med Annika Barthine och sedan 2003 med Anitra Steen.
Har: Två döttrar från första äktenskapet

Ledarstil: Krävande, kunskapsbaserad och intuitiv.
Favoritdryck: Mineralvatten
Fritid: Jag går runt och njuter av att blåsipporna slår ut och att sjöfåglarna kommer tillbaka.

Tio år från nu: Jobbar jag ännu mer på gården för att hålla mig i trim.
Favoritmusik: När jag någon gång lyssnar blir det Pavarotti och Jussi Björling.
Sjunger: Frikyrkliga sånger i badrummet.

Göran Persson om

Kärlek: Styrka.
Vänskap: Solidaritet
Illojalitet: Mycket mänskligt

Hans nya hem

Jordbruksfastigheten Övre Torp består av 190 hektar mark i Hyltinge socken intill sjön Båven i Sörmland.

- Jag ser möjligheter i det mesta och brukar vara receptiv. Jag är också blåögd, och det vet väl ingen om mig, säger han och höjer ögonbrynen.
- Men jag är också envis, på gränsen istadig.
- Saker kan gå åt helvete hellre än att jag ändrar mig.
Eftersom vår före statsminister ha let i sin makt har han aldrig behövt använda knyttnävarna för att sätta sig i respekt. Sitt goda självförtroende har han hemifrån där mamma satte gränser och stod för uppfostran och uppmuntran. Göran och hans fyra syskon behövde aldrig tvivla på hennes kärlek.
Men det händer att han ilsknar till.
-Jag kan bli djävligt upprörd när folk gör fel, typ i trafiken. Då skulle jag vilja skrika, men behärskar mig även om det är jobbigt att sitta tyst.
Persson har kritiserats för att vara en "presidentlik" statsminister som samlat mycket makt till sig. Han har påverkat tillsättningen av tjänstemän och rekryterat många ministrar utan riksdagserfarenhet. Ministrarna byttes ut ofta under hans tid som statsministern.

Hur är det med ditt kontrollbehov?

- Även om bilden av mig varit en annan så har jag bara kontrollbehov gentemot mig själv.
- Egentligen borde jag ha haft bättre kontroll på ett och annat i politiken. Jag gav statsråden väldigt fria tyglar.
Kritiken mot hans ledarstil tärde på honom under alla hans år som statsminister.
- I USA accepterade man att jag tog plats och utstrålade självförtroende. Så var det inte alltid i Sverige. Som statsminister fick jag tvinga mig att gå till jobbet flera år. Politik är hårt och svårt, säger han.
- Men också roligt.
I dag behöver han inte längre vara på sin vakt.
Brister folk i respekt numera, eller står de och bugar vid landsvägen när du kommer förbi?
-Det är ingen som står och bugar, det vore hemskt. Jag är inte så mycket för det där med respekt, jag har alltid haft svårt att förstå det när den gällt mig.
Du har lämnat makten ifrån dig? Hur känns det?
- Det är en stor förlust, och jag saknar det väldigt mycket. Man vänjer sig vid att ha makt. Men det var också slitigt att ständigt stå under press.
- Att vara statsminister är att alltid vara ensam. Det är också att alltid vara omgiven av folk. Den privata sfären krymper ju längre perioden varar.
17 mars 2007 lämnade han politiken, men har fortfarande kontakt med de flesta i sin gamla regering.
- Ett regeringskollektiv är inte en vänkrets i och för sig, men vi ringer och pratar med varandra.
- Det är märkligt hur snabbt livet kan förändras. Inte visste jag för 15 år sedan att jag skulle vara djupt engagerad i juverinflammation och traktorer.
Hur ser då en dag i Göran Perssons nya liv ut? Rätt så härligt faktiskt.
Dagen börjar runt klockan fem varje morgon. Det första han gör är att titta ut genom fönstret för att se om det står några djur utanför. Det finns alltid hjortar, rådjur eller tranor på Torp.
Sedan scannar han av nyhetsflödet på mobiltelefonen, kollar väderprognosen, och gör frukost. Han skulle vara förlorad utan två kokta ägg, grovt bröd, ett glas filmjölk och kaffe på morgonen.
- Jag är noga med frukosten, den ser all-

"Jag kommer ihåg folks personnummer men inte deras namn"

▲ Foto: Jonas Bilberg

Tre punkter

Vändpunkt: Viktigast var nog min 40-årsdag då Ingvar Carlsson ringde och bad mig bli minister.

Höjdpunkt: Mina barn, och så när Anitra och jag köpte Torp 2004.

Öm punkt: Att jag aldrig tagit ansvar för mig själv och min fysik. Jag har alltid trott att jag är evigt ung.

tid likadan ut oberoende var jag befinner mig. När jag ätit klart går jag ut i skogen och röjer. Jag brukar avrunda ett fysiskt arbetspass med bastu.
Middagarna tillsammans med Anitra hemma är viktiga. Det är Göran som väljer vinerna trots att Anitra bossar över Systembolaget.
- Anitra är en bra företagsledare, men ingen vinkännare. Vi dricker mycket bourgogne. Det passar till fisk och kött och är lätt och friskt.
Det är alltid Göran som lagar maten hemma. Stekt strömming och potatismos är det bästa han vet.
Efter middagen kopplar han gärna av med en bok. Däremot tittar han sällan på tv.
Han läser mest fackböcker. Egentligen har Göran Persson pluggat

hela sitt liv. Han hade lätt för sig i skolan, lärde sig fort och var nyfiken. Han har sitt sifferminne att tacka för mycket.
- Det har givit mig ett enormt övertag. Jag har alltid varit trygg i debatter, och med folk.
- Tänk så många gånger jag kunnat överraska tack vare mitt sifferminne. Där har jag nog lite en byfånes drag. Jag kommer ihåg folks personnummer, men inte deras namn.

Vad hade du gjort om du inte blivit politiker?

-Jag ville bli bonde och präst som ung. Bonde är jag nu, så kyrkan får det bli i nästa liv.
Men även om rampluset slocknat är han fortfarande påpassad. Folk kommer hela tiden fram och pratar.

Görans mat-tips:

●Stek en dovhjortsbit och låt efterstecka, servera med grönsallad och lite sås som en spegel.

●Till förrätt skivar jag champinjoner, på det en god tryffelolja, ett par drag med pepparkvarn och hyvlad parmesanost över.

●Till efterrätt: ost, kaffe, gärna Zoegas Skånerost och en bit mörk choklad. Brödet köper jag hos antroposoferna i Järna.

- Många säger att de saknar mig, det kunde de förstås ha sagt tidigare, säger han.
Det är inte bara i sitt politiska Göran Persson upplevt turbulens. Han har två äktenskap bakom sig och är inne på sitt tredje med Anitra Steen som han anställdes som stassekreterare 1989. De båda fann varandra som arbetskamrater över en lunch i Gamla stan. Några år senare blev de ett par.

Vad blev du först förälskad i?

- Hennes stora, vackra ögon.

Du har varit gift tre gånger, du verkar gilla att starta om?

- Jag gillar inte att starta om. Det blir bara så ibland, Skilsmässa är ingenting jag rekommenderar, säger han.

Nu är rösten lite lågmäld och försiktig.
- Jag har nog haft det svårast med mitt privatliv, så jag har inte så mycket att komma med vad gäller råd om äktenskap.

Någonting du ångrar, av allt du gjort?

- Det är bara när man ingenting gör som det aldrig blir fel. Jag försöker att inte tänka på sånt jag kan ångra.
Göran Perssons fiender står inte i talarstolen längre. De ser helt annorlunda ut nu.
- Det är vildsvin och jordsorkar, och människor som inte låter elstängslet vara ifred.

Har du funderat på en eventuell comeback?

- Jag är nöjd som det är, men vem kan sia om framtiden?

▲ Sylvia Kadri